

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za ino- zemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregor- čičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranil-nici v Ljubljani št. 11.959.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 13. junija 1941-XIX

Cena posamezni številki din 150

Odmevi Duce-ievega govora

Ducejev govor v zbornici na dan prve obletnice vstopa Italije v vo- jo je močno odjeknil po vsem sve- tu. Tisk vsega sveta podčrtuje iz- jave o neomajnem zavezništvu dr- žave Osi ter izraze prepričanja o zmagi v veliki borbi med zlatom in krvjo.

Zgodovinski Ducejev govor je še vedno predmet obširnih razlag nemškega tiska. »Völkischer Beobachter« naglašja, da je Duce kristalno jasno razložil odnose med zavezniški ter do Španije in Tur- čije in da je prav po kiparsko izoblikoval najvišjo vojno silo Ita- lije in Nemčije. »Diplomatische- politische Korrespondenz« poudar- ja: Volja Osi je od dneva do dneva trdnjša in odločnejša in spričo nje je slehernemu ostanku starega sveta določeno, da izgine, kakor so morali pasti vsi zadnji odpori, ki so se hoteli upirati uvedbi no- vega reda, utemeljenega na pra- vici. Os, revolucionarni simbol Ev- rope, bo zmagala.

Japonski tisk podčrtava visoko moralo italijanskega naroda, ki ji je dal Duce novega navdušenja, ko je v svojem zgodovinskem govoru razložil, da ni mogel angleški im- perij ničesar storiti zoper junaštvo italijanske Vojske. Zato ni čudno, da Italija s hladnokrvnostjo gleda na morebitni ameriški poseg v vojno.

Grški listi so posvetili govoru cele strani ter podčrtali voljo Ita- lije, da olajša rane, ki so bile pri- zadete grškemu narodu spričo sle- pe politike vlade, ki se je udinjala Londonu, Italiji in Grčiji, pravi neki list, sta spet našli pot svoje zgodovine. Ko se bo vojna kon- čala, bo lahko Grčija spet z zaupa- njem gledala v bodočnost spričo viteškega sodelovanja dosedanjega nasprotnika.

Vsi švicarski listi prinašajo na prvi strani Ducejev govor ter po- svečajo veliko pozornost njegovim najvažnejšim izjavam. Prepričani so, da je vstop Italije v vojno silno otežkoval obrambo Anglije ter An- gleže prisilil k razširitvi bojišča.

Kakor madžarski in slovaški, so tudi portugalski in norveški listi naglasili, da je podal Duce jasno in pravilno poročilo o položaju na frontah ter da je italijanski vojak v polni meri dokazal svoj pogum in svojo vztrajnost.

V Severni Ameriki so napačna tolačenja nekaterih listov popol- noma kompenzirala odobravanja neodvisnih in izolacijskih politič- nih krogov, ki kažejo veliko razu- mevanje za evropske probleme, v Južni Ameriki pa je večina listov naglašala, da ameriška interven- cija ne bi mogla spremeniti izida vojne.

Papež sprejel v avdienci Vis. Komisarja Graziolija

V torek je sprejel sv. oče v svoji delovni sobi v posebni avdi- enci Vis. Komisarja Ljubljanske pokrajine Eksc. Emilija Grazioli- ja. Pred tem pa je sprejel papež, kakor smo že poročali vso ljub- ljansko delegacijo v avdienci in je tedaj predstavil Vis. Komisar sv. očetu vse člane delegacije.

Razglas Duceja o upravni in sodni ureditvi zasedenega ozemlja

Duce, Prvi Maršal Cesarstva in Poveljnik vojnih sil na vseh boji- ščih, je izdal naslednji razglas o upravni in sodni ureditvi na ozem- lju bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenem po italijanski vojski:

Upravna ureditev

Izvrševanje civilne oblasti. Imeno- vanje civilnih komisarjev

Člen 1. — Na ozemlju bivše kra- ljevine Jugoslavije, zasedenem po italijanski vojski, izvršujejo civilno oblast po členih 16. in 54. do 66. vojnega zakona civilni komisarji.

Civilni komisarji se imenujejo in po potrebi izmenijo z naredbo Vrhovnega poveljništva.

Naredba, s katero se imenuje civilni komisar, določi tudi ob- močje, v katerem izvršuje svoje posle.

Podrejenost civilnih komisarjev

Člen 2. — Civilni komisarji so podrejeni Vrhovnemu poveljništvu. Vendar sme Vrhovno poveljništvo odrediti, da je civilni komisar gle- de vseh ali le glede nekaterih svoj- jih poslov podrejen krajevnemu poveljništvu velikih edinic zased- bene vojske.

Vsekakor se morajo civilni ko- misarji glede vsega, kar zadeva javni red ter varnost in delovanje zasedbene vojske ravnati po na- vodilih, ki jih izdajo poveljništva omenjenih velikih edinic.

Posli civilnega komisarja

Člen 3. — Civilni komisar opravl- ja posle, ki jih je opravljalo po krajevnih ureditvah najvišje po- krajinsko vladno oblastvo.

Zlasti skrbi za to, da se zajam- čita red in javno življenje in čuje nad tem, da se spoštujejo čast in pravica rodbine, življenje posa- meznikov in zasebna lastnina ka- kor tudi versko prepričanje in opravljanje bogoslužja.

Civilni funkcionarji na zasedenem ozemlju

Člen 4. — Civilna oblastva in ci- vilni funkcionarji na zasedenem ozemlju ostanejo glede opravljanja uradnih poslov še nadalje na svo- jih mestih po tamkaj veljavni ure- ditvi, vendar sme civilni komisar iz političnih in vojaških ozirov ali zaradi javnega reda odrediti njih izmeno.

Civilni komisar ima prav tako pravico imenovati civilne funkcio- narje, če so mesta v zadevnih ura- dih izpraznjena.

Kadar izvršuje civilni komisar pravico imenovanja ali izmene gle- de organov krajevnih uprav, ki se volijo, se poverijo njih posli izred- nemu komisarju, ki se izbere pred- vsem izmed prebivalcev ozemlja.

Izvršnost odredb upravnih oblastev

Člen 5. — Sklepi in odredbe upravnih oblastev na zasedenem ozemlju, za katere so po predpisih krajevnih zakonov potrebni odo- britev, potrditev ali vidiranje po višjem oblastvu, niso izvršni pre- den jih ne vidira tudi civilni ko- misar, ki more to odkloniti, če mi- sli, da sklep ali odredba nista pra- vilna ali ne ustrežata potrebam civilnega prebivalstva ali potre- bam zasedbene vojske. Tako vidi- ranje nadomešča odobritev, potrdi- tev ali vidiranje po višjem obla- stvu, ki nima svojega sedeža na ozemlju, zasedenem po italijanski vojski.

Vsekakor pa je potrebno v pred- njem odstavku omenjeno vidiranje glede odredb, ki imajo za pred- met ukrepe, tiče se vobče vsega prebivalstva.

Civilni komisar ima vselej pra- vico zahtevati, naj se mu priobči kateri koli sklep ali odredba ome- njenih upravnih oblastev in jih razveljaviti ali odložiti njih iz- vršitev.

Naredbena oblast civilnega komisarja

Člen 6. — Civilni komisar lahko izdaja naredbe v gradbenih, poli- cijskih, zdravstvenih, oskrbovalnih, potrošnih ali krajevno-finančnih zadevah iz nujnih občeokoristnih ozirov, ki zadevajo celoma ali de- loma ozemlje njegovega območja.

Kršitelji v prednjem odstavku označenih naredb se kaznujejo, če kršitev ni hujše kaznivo dejanje, z zaporom do šestih mesecev ali de- narno do 5000 lir.

Propustnice za povratak v zase- deno ozemlje

Člen 7. — Prebivalci ozemlja, zasedenega po italijanski vojski, ki so od tam odšli, a se namerava- jo vrniti, si morajo priskrbeti po- sebno propustnico, ki jo izda voja- ško oblastvo in jo vidira civilni komisar.

Sodna ureditev

Sodni organi

Člen 8. — Na ozemlju bivše kra- ljevine Jugoslavije, zasedenem po italijanski vojski, izvršujejo v ci- vilnih, trgovinskih in kazenskih stvareh sodstvo še nadalje pristoj- na okrajna sodišča, okrožna in apelacijska sodišča po tamkaj ve- ljajočih postopkih.

Območja posameznih sodnih ob- lastev ostanejo nedotaknjena, kolik- or ne določa naslednji člen dru- gače.

Sodna območja

Člen 9. — Tisti deli ozemlja, ki so obseženi v območjih okrajnih, okrožnih in apelacijskih sodišč s sedežem zunaj tega ozemlja, se z odredbo poveljnika zasedbenih čet pridružijo območju okrajnih, okrož- nih in apelacijskih sodišč na zase- denem ozemlju.

Ta poveljnik odloči, ko je zasli- šal pristojne civilne komisarje. Na- redba se objavi z nabitjem na ob- činskih uradnih deskah.

Raba italijanskega jezika

Člen 10. — Na območjih okrož- nih sodišč na Sušaku, v Šibeniku, Splitu, Dubrovniku in Kotoru se mora rabiti italijanski jezik:

1. pri civilnih sodiščih za sodni- ške odredbe, kadar je bil ta jezik rabljen v spisu, ki započenja spor, ali v vlogi;

2. v kazenskih postopkih za raz- prave in sodniške odredbe, če ob- dolženec to zahteva.

Vsekakor pa so stranke in bran- itelji upravičeni uporabljati itali- janski jezik pri pravnih dejanjih.

Pristojnost vojaških sodišč

Člen 11. — Italijanska vojaška sodišča ostanejo pristojna v smi- slu čl. 4. razglasa z dne 24. aprila 1941-XIX.

Ta vojaška sodišča so pristojna za sojenje kaznivih dejanj po raz- glasih, izdanih na zasedenem ozemlju.

Izvršba za denarne kazni

Člen 12. — Obsodbe na denarne kazni, izrečene po vojaških sodi- ščih na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenem po italijan- ski vojski, se smejo izvršiti tako, da se plača kazni v dinarjih v razmerju, določenem med italijan- skim denarjem in denarjem, ki ima na tem ozemlju zakonito ve- ljavnost.

Pravna sredstva na vrhovno sodišče

Člen 13. — Za ozemlje, označe- no v prednjem členu, se pristoj- nost, ki jo je imelo po zakonih kraja vrhovno sodišče, prenese na apelacijski sodišči v Splitu in v Podgorici za spodbijanje odločb, izdanih od okrožnih sodišč teh ob- močij; pristojnost za spodbijanje odločb teh dveh apelacijskih so- dišč pa se prenese na italijansko vrhovno kasacijsko sodišče.

Razne določbe

Tek rokov in zastaranja

Člen 14. — Od dne 10. junija 1941-XIX dalje začno zopet teči zakonski in dogovorjeni roki in zastaravanja, katerih prekinitev je bila odredjena s členom 3. razglasa z dne 24. aprila 1941-XIX.

Prepoved izvoza

Člen 15. — Brez predhodne odo- britve pristojnega civilnega komi- sarja je z ozemlja bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenega po itali- janski vojski, prepovedan izvoz katerega koli predmeta umetnost- nega, zgodovinskega, arheološkega ali paleontološkega pomena.

Objava

Člen 16. — Ta razglas je objav- ljen z uvrstitvijo v Uradnem listu Kraljevine.

Prav tako je nabit na občinskih uradnih deskah ozemlja bivše kra- ljevine Jugoslavije, zasedenega po italijanski vojski.

Iz Glavnega stana oboroženih sil dne 17. maja 1941-XIX.

MUSSOLINI

Iz zgodovine petrolej- skih ležišč ob Perzijskem zalivu

V svoji gospodarski rubriki je objavil zadnji »Das Reich« članek o zgodovini petrolejskih ležišč ob Perzijskem zalivu. Iz članka po- snemamo naslednje:

Ko je bil pred skoraj 80 leti otvoren Sueški prekop, je izgu- bila svoj pomen trgovska pot sko- zi Mezopotamijo in Perzijski za- liv. Novo življenje v te kraje so prinesli iskalci zemeljskega olja. Kanadski čudak inž. William Knox d'Arcy, bivši iskalec zlata je kot prvi odkril bogastvo južne Perzije na zemeljskem olju. Znal si je pridobiti od šaha Nasredina I. 1901. koncesijo za izkoriščanje teh ležišč za dobo 66 let. Na ne čisto pojasnjen način je ta konce- sija prišla nekaj let pozneje v last I. 1909. ustanovljene »Anglo-Per- sian Oil-Company«, ki se je kas- neje preimenovala v »Anglo-Ira- nian Oil-Company« ali na kratko v AIOC. Ta družba je mogla, pod- prta od britanskega imperija, ne- moteno razviti svojo delavnost v Perziji. Družba je mogla postaviti tu svoje telefonsko omrežje, zgra- diti svoje ceste in imeti svoje čete, da je izvajala že skoraj pravice suverena.

Temu razvoju je kasneje na- pravil šah Palevi konec, vendar pa si je znala AIOC ohraniti celo vrsto privilegijev, da še vedno ob- vlada ves prometni sistem južne Perzije in ima še svoje avtomobil- ske ceste, svoje telefonsko omrežje in svojo letalsko službo.

Ležišča zemeljskega olja so več sto kilometrov severno od obale, okoli doline Masjid-i-Sulejman. Od tu gredo po 3 do 4 petrolejski vo- di pod zemljo k obali. Telefonske žice kažejo, kje so ti vodi polo- ženi. Vse je tako dobro urejeno, da ni nikjer nobenih mlak zemel- jskega olja in da tudi ni nikjer duha po olju. V nekaterih dolinah je navrtanih tudi več ko 100 izvi- rov, vendar pa se izkorišča danes komaj ena četrtina teh izvirov. Kljub temu pa dajejo izkoriščani viri po 25.000 ton surovega olja na dan.

Zemeljsko olje pride po vodih v Abadenu v velike rafinerije, od tu

pa se pretaka v velike petrolejske ladje.

V Iranu so si Angleži mogli pri- dobiti pri izkoriščanju zemeljske- ga olja skoraj monopolni položaj, v vseh drugih krajih ob Perzijs- kem zalivu pa so naleteli na močno ameriško konkurenco, tako zlasti v Iraku.

Skoraj sredi Perzijskega zaliva je otočna skupina Bahreia, na ka- teri so bila ugotovljena ležišča ze- meljskega olja. Takoj nato se je začel boj dveh velikih koncernov AIOC in ameriške družbe »Stan- dard Oil of California« za posest teh ležišč. Zmagala je ameriška družba, nakaž se je ustanovila no- va »Bahrein Petroleum Comp.«, katere delnice so v rokah družb »Standard Oil of California« in »Texas Oil Corp.«. Vendar pa so si znali Angleži pomagati in do- segli so od šejka tega otoka pro- tektorat nad otokom. Angleži so si nato zgradili na otoku močno pomorsko oporišče.

Med tem pa so iskali zemelj- ska olja tudi drugod. Tako so si Amerikanci pridobili od Ibn Sau- da koncesijo v provinci El Hara. Ko so pa poskušali svojo srečo tudi v Koveitu, so znova naleteli na svoje angleške konkurente družbe AIOC. Sultan je skušal obe konkurenčni skupini izigravati, da bi dosegel čim ugodnejše pogoje za sebe. Delal pa je račun brez krčmarja, ker so se Angleži in Amerikanci dogovorili med seboj, nakaž so mogli sultanu svoje po- goje diktirati.

Iste angleške in ameriške dru- žbe so si znale pridobiti tudi kon- cesije na polotokih Oman in Kva- tar. Za izkoriščevalce petrolejskih ležišč v zapadni Aziji pa so se kljub vsem uspehom nekdanji lepi stari časi nehali. Niso mogli več čisto sami pospravljati vsega do- bička od pridobljenega petroleja, ker so države, v katerih so bila ta ležišča, bile v večnih denarnih za- dregah in zahtevale svoj delež od čistega dobička. Tega so jim mo- rale družbe tudi priznavati in mnoge teh držav se danes oboro- žujejo le z denarjem, ki ga dobe od petrolejskih družb.

Jubilej tvrdke Novotny

Po vsej Ljubljani znana podjetna trgovka in velika dobrotnica revežev gospa Terezija Novotny praznuje lep delovni jubilej. Pred 50. leti je bila ustanovljena njena slaščičarna. Lepo podjetje na Gosposvetski cesti, ki se je razvilo iz skromne trgovinice na Gradišču, vodi gospa Novotny že od l. 1906., ko ji je smrt ugrabila soproga, in v visoki starosti 77 let je še vedno polna vneme in skrbi za procvit podjetja in dobro potrebo odjemalcev. K prazniku vztrajnega dela tudi naše iskrene čestitke!

Službeni list za Ljubljansko pokrajino

z dne 10. junija je objavil: Razglas Duceja o upravnih in sodnih ureditvah na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenem po italijanski vojski — Kraljevi ukaz z dne 18. maja o ureditvi ozemelj, ki so postala sestavni del kraljevine Italije — Kraljevi ukaz z dne 7. junija o nadaljnji veljavnosti odredb, izdanih za Ljubljansko pokrajino po italijanskih zasedbenih oblastvih — Odločbo Vis. Komisarja o preimenovanju Hranilnice dravske banovine v Hranilnico Ljubljanske pokrajine — Postavitve Glavne bratovske skladnice v Ljubljani pod nadzorstvo in popravek čl. 2. v naredbi Vis. Komisarja z dne 5. junija o uvozu.

Odkup volne na Hrvatskem

Samo Osrednji poslovalnici za tekstilno blago v Zagrebu je hrvatska vlada dala pravico nakupovanja domače ovčje volne v vsej državi. To je določeno s posebno naredbo, ki odreja:

Potrebna sredstva za odkup volne dajejo zainteresirane industrije v obliki vplačil po razmerju in višini svoje kapacitete, poslovalnica za tekstil pa sme po potrebi najemati tudi posojila za odkup.

Proizvodniki in njih organizacije morajo za prodajo določeno volno ponuditi v nakup samo poslovalnici za tekstilno blago in njenim organom po cenah, ki jih določa gospodarsko ministrstvo.

Vse količine domače ovčje volne, ki so že pri trgovcih in prekupevalcih, ter količine, za katere so se trgovci že pogodili s proizvozniki, morajo biti v osmih dneh popisane in prijavljene Osrednji poslovalnici za tekstilno blago, ki postane na ta način pod državno kontrolo edini kupec domače ovčje volne.

Zagrebska borza spet posluje

Po skoraj dvomesečnem prestanku je bila 10. t. m. spet odprta Zagrebska borza. Na njenem sestanku ni bilo zaključkov; bil je to le informativni sestanek, da se obnovi kontakt med interesi in dajo potrebna navodila.

V sredo 11. t. m. je začela borza redno poslovati. Nekaj časa bo poslovanje omejeno na promet klirinške marke po sporazumu o plačilnem prometu med Hrvatsko in Nemčijo. Pozneje, po sklenitvi plačilnih dogovorov z drugimi državami, se bo borzno poslovanje razširilo tudi na ostale devize.

Dne 9. t. m. je prvič notirala na berlinski borzi hrvatska deviza. Izplačilo Zagreb je notiralo 5 RM za 100 din.

Občni zbori

Automontaža, d. d. v Ljubljani ima redni občni zbor 26. junija ob 11. v prostorih Jugoslovanske banke, podružnice v Ljubljani, Gajeva ulica 3. Delnice se morajo položiti 3 dni pred občnim zborom.

Salas, d. d. v Ljubljani ima 20. redni občni zbor 27. junija ob 5. popoldne v družbeni pisarni, Cigaletova ul. 5. Delnice (najmanj 10 za en glas) je treba položiti do 20. junija.

Ureditve trgovskega poslovanja

Ugledni milanski dnevnik »Il Sole« je objavil pred kratkim naslednji načelni članek o bodočem razvoju trgovine. Zaradi velike tehtnosti njegove vodilne misli prinašamo ta članek v prevodu oz. deloma v izveščku.

Temeljne potrebe silijo danes vse vojskujče se države k ureditvi izmenjave z inozemstvom in notranjega porazdeljevanja blaga s pomočjo goste mreže ostrih omejitev in strogega nadzora. Naloga v zadnji dobi in prav zaradi novih razmer ustvarjenih gospodarskih zavodov je omejevanje in nadzorovanje ter zato delujejo kolektivne ustanove z vedno večjim praktičnim uspehom.

Nihče pa vendar ne misli — in po vsej pameti tudi ne more soditi, da bi sedanji sistemi mogli veljati tudi v bližnji ali daljni bodočnosti: prav zato, ker pripadajo izrednim vojnim potrebam, ne bodo mogli obveljati jutri, po dobljeni vojni, ko bo šlo za živitev trgovskih sil države, za to, da se spet vname stari iniciativni duh in za vzgon s sproščenimi vajeti po nelahki poti razmaha.

Če je bilo treba zdaj za primerno ureditev delavnosti pritisniti predvsem na vzvod prisilnosti, bo pa jutri treba namesto tega pritisniti na vzvod zaupanja: kajti treba bo delati tako, da bodo veliki in mali trgovci v državi in zunaj nje lahko poslovali v ozračju krepkega zaupanja za državno priznavanje njihovega truda in z zaupanjem v uspešnost vsakega dobro organiziranega in redno vodenega podjetja; da se bo pri kakršni koli kupčiji naših trgovcev doma in zunaj lahko uveljavilo zaupanje brez negotovosti in skrbi za usodo.

Vse to navaja k drugačnemu gospodarskemu, zakonodajnemu in urejevalnemu postavljanju naših trgovinskih problemov, ki se zelo razlikuje od dosedaj uveljavljene stališča, ki so ga narekemale okolnosti. Treba bo opustiti besedičenje o nepotrebnih posredovalcih in nehati se bo morala — vsem škodljiva — praksa, da se pospešujejo najbolj zakrinski nadržti posameznih proizvajalnih strok za uvajanje trgovskega monopola. Izločiti se bodo morale uzde, ki so se ustvarile spriču gospodarske krize v zadnjih letih in med vojno, kolikor se ne bi resno preskusila njihova neizogibna potreba tudi za namene obnove in dviga po vojni. Trgovino bomo morali preprosto v luči realnosti in torej kot najbolj razgledanega vodnika proizvodnje, kot najbolj učinkovitega uravnavalca porabe, najbolj gospodarnega in donosnega izterjevalca davkov v prid državne blaginje. Poskrbeti bo treba, da se vsi odnosi med

proizvajalci in razdeljevalci razvijajo po zdravu-korporativnem načrtu, po usvojenih sporazumih. Prav tako tudi glede odnosov med trgovci in državo, med trgovci samimi ter med trgovci in kupovalci, da bodo zanje veljali ne preveč številni, a dobro premišljeni zakonski predpisi in postopki, v obče jasnem ozračju za vse.

Trgovska iniciativa — seveda resna in ne od izgublencev, ki včasih na poti trgovine iščejo končne rešitve za avanturistično življenje — zahteva dejansko veliko jasnosti: jasne misli pri tistih, ki imajo težavno nalogo kar najuspešneje voditi državo, jasno razmerje s proizvodnjo; jasne metode notranje tekme in jasno razmerje z domačimi in zunanjimi odjemalci.

Ze nekaj časa se tem podobne misli vedno bolj uveljavljajo v balkanskem delu Evrope — kar bi se zdelo precej čuden pojav, če bi ne upoštevali gospodarskega preurejanja, ki se je pričelo po zmagi osnih sil. Sem spadata romunska radikalna reforma gospodarske zakonodaje in še novejši bolgarski zakon proti nečedni tekmi. Ta zakon je zanimiv tudi zaradi tega, ker je bolgarskim carinskim oblastvom prepovedano dovoljevati uvoz tistih tujih izdelkov, ki se ne bi ponudili skladno z duhom in črko tega zakona, torej če se ponujajo pod takimi nazivi in s tako reklamo, da utegnejo kupovalce zavesti v zmoto, ali z zlorabo znamenitih znamk itd.

Tudi v Italiji se zadnja leta išče način, kako bi se korenito in dokončno uredilo vse trgovsko področje. To se pozna tudi v novem zakoniku. Dosti gradiva se je bilo zbralo za toli obetajočo reformo zakona v letu 1926., ki bi ji morala čimprej slediti druga, še bolj ustrezajoča bistvenim zahtevam narodnega gospodarstva. Strokovna organizacija se je postavila za temeljito omejitev tako imenovanih »likvidacij«. Strogi predpisi so se uvedli za javne prodaje, zlasti v trgovini z umetninami, in se brez majhne zasluge tega lista, se je smotrno in začasno zavrlo znano razdeljevanje »reklamnih daril«.

Vendar smo še zelo daleč od uresničenja takratnih obljub, toda ura zmage ni daleč in takrat bodo morali imeti italijanski trgovci bolj jasno vodilo in trdno predstavo o svojih dolžnostih in svojih pravicah, katerih ne smemo več prepuščati na milost in nemilost muhastim konjunkturam. Če brez edlašanja vestno proučimo vse gradivo, bi mogli še o pravem času vse obdelati in urediti z zakonom, kakor je treba. Zakaj se ne bi poskusilo?

Dogovor o plačilnem prometu med Nemčijo in Hrvatsko

Med Hrvatsko in Nemčijo je bil sklenjen dogovor o plačilnem prometu, ki je stopil v veljavo dne 10. t. m. Pod ta dogovor spadajoča plačila se morejo izvesti v Nemčiji samo pri Nemški obračunski blagajni v Berlinu, na Hrvatskem pa samo pri Hrvatski državni banki, in sicer:

1. Plačila iz blagovnega prometa skupaj z vsemi stroški,
2. plačila v poslovanju zavarovanja in pozavarovanja,
3. plačila železniških in brodarških voznin iz tranzitnega prometa skozi Nemčijo v Hrvatsko, skozi Hrvatsko pa v nemško breme,
4. plačila pokojnin, rent, šolnin itd.,
5. plačila v turističnem prometu.

Tečaj za obračune: za vsa kli-

rinška vplačila in izplačila velja tečaj din 20,— za eno nemško marko brez ozira na to, kdaj je bila kupčija sklenjena in kdaj je nastal dolg. Iz tega sledi, da morajo biti tudi vsi prej sklenjeni poslovni zaključki poravnani po novem tečaju.

Da ne bo zamud pri poslovanju, naj obvestijo izvozniki svoje nemške komitente, po kateri banki na Hrvatskem želijo dobiti nakazila, ker se bo ves promet po nemškem kliringu vršil pri pooblaščenih denarnih zavodih ob sodelovanju borze.

Prejšnja vplačila: bivša Narodna banka v Beogradu ni likvidirala vseh vplačil v kliringu z Nemčijo po prejšnjih tečajih. To vprašanje je bilo v dogovorih zadovoljivo rešeno za hrvatske go-

spodarstvenike. Vsa vplačila so priznana po starem tečaju, če so dolžniki izpolnili vse pogoje tedanjih predpisov.

Hranilnica Ljubljanske pokrajine

Po naredbi Visokega Komisarja, ki je tudi že bila objavljena v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino«, se imenuje odslej Hranilnica dravske banovine — Hranilnica Ljubljanske pokrajine.

Za kar je bila prej pristojna banska uprava, je v bodoče pristojen Kr. Visoki Komisar.

»Ferrital« namesto bakra

Velik napredek italijanske avtarike pomeni nova kovina »Ferrital«, ki je v raznih predelavah dobro nadomestilo bakra. »Ferrital« se pridobiva iz železnatega peska in je po svoji kakovosti zelo uporabljev za plošče pri elektro-magnetih ter v raznih industrijskih in vojno-tehničnih panogah. Brescia ima prve naprave za proizvodnjo »Ferritala«.

Doma in po svetu

Bolgarski kralj Boris se je po svojem bivanju v Nemčiji odpeljal v Italijo, kjer je bil sprejet od italijanskega Kralja in Cesarja ter Duceja.

Nemško vrhovno poveljništvo je objavilo, da so nemške podmornice in letala potopili v štirih prvih letosnjih mesecih ladij s skupno 2,23 milijona ton, poškodovali pa ladij s skupno 1,2 milijona ton. V teh štirih mesecih je doživel London 30 letalskih napadov, 441 sovranih letal pa je bilo sestreljenih.

Za zunanjega ministra Hrvatske je bil imenovan dr. Lorković.

Madžarska gospodarska delegacija pod vodstvom ministra doktorja Nickla pride v Zagreb, da sklene trgovinsko pogodbo med Hrvatsko in Madžarsko.

Hrvaški listi pišejo, da se Hrvaške prav nič ne tičejo gospodarske obveznosti bivše jugoslovanske države.

Pogajanja za ureditev železnicekega prometa med Madžarsko in Hrvatsko so bila ugodno zaključena.

Otvorjena je redna zračna zveza na progi Zagreb—Gradec—Dunaj. Službo bodo opravljala trimotorna letala »JU 52«, ki imajo prostora za 14 potnikov. Polet iz Zagreba do Dunaja velja 750 din.

Zamenjava bankovcev bivše Narodne banke kr. Jugoslavije se je začela v Srbiji v vseh podružnicah banke ter pri večjih denarnih zavodih.

Francoski listi zelo ogorčeno napadajo Anglijo zaradi vpada v Sirijo. Nekateri listi zahtevajo, da zapleni francoska vlada vse premoženje Angležev v Franciji.

Japonska je odpoklicala iz Bata-vije svojo delegacijo, ki se je pogajala z vlado Nizozemske Indije zaradi sklenitve trgovinske pogodbe med Japonsko in Nizozemsko Indijo, ker so bila pogajanja popolnoma brezuspešna. Japonska vlada pripravlja sedaj primerne protiukrepe.

Vsa pristanišča v Angliji pridejo pod državno upravo. V Glasgowu in Liverpoolu se je to že zgodilo. Podržavljenje pristaniških uprav naj doseže hitrejše razkladanje in nakladanje blaga.

Vsak zasebni avtomobilski promet je na Finskem prepovedan zaradi velikega pomanjkanja pogonskih sredstev, masloč ter gume.

Turška vlada je izdala naredbo, da se mora peči kruh, ki vsebuje 30% ječmenove, 20% ržene in 50% koruzne moke. Takšen kruh se bo moral peči do prihodnje žetve.

Smrekovega in hrastovega čresla kupi vsako množino po garantirani ceni din 80,— za 100 kg franko vagon ali usnjarna — J. Lavrič; Ljubljana — Sentvid pri Stični.

Ze v 24 urah barva, plešča in kemljena svašil obleke, klobuke itd. Skrebi in svečolika srajce, ovratnike in manjete. Pere, sušil, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi. Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!



Trgovinski register

Vpisale so se naslednje spremembe:

F. P. Vidie & Comp, Ljubljana. Vstopil je družbenik dr. Deoman Anton, trgovski poslovodja v Ljubljani. Družbo zastopa vsak družbenik samostojno.

Kranjska industrijska družba v Ljubljani. Na podstavi sklepa delničarjev, ki je bil od pristojne oblasti potrjen, se je zvišala delniška glavica od 90.000.000 din na 120.000.000 din z izdajo 200.000 delnic po 150 din, glasečih se na imetnika.

»Tehna«, družba z o. z. v Ljubljani. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorja Kobau Danilo, podjetnik v Ljubljani in ing. Šramel Vladimir, gradbeni inženir v Ljubljani.

»Union«, hotelska in stavbinska d. d., Ljubljana. Zaradi smrti se izbriše član upravnega sveta Anton Kralj, vpiše pa se član upravnega sveta Ignacij Sirca, višji fin. svetnik v Ljubljani.

Gospodarske vesti

Velepodjetje Montecatini je izplačalo svojim 70.000 nameščencem posebne dodatke, in sicer vsem nameščencem, ki imajo do 2000 lir plače. Vsi delavci so dobili dvoletenske merke, poročeni pa še posebne dodatke.

Tudi podjetje Fiat, ki enako za- posluje okoli 70.000 delavcev, je izplačalo svojim nameščencem in delavcem posebne dodatke.

Nad 155.000 ha je letos obdelanih v Italiji s sladkorno peso. Posebno v severnih krajih kaže letni- na zelo dobro.

942 hiš za naseljenec je bilo v Italiji zgrajenih od 1. januarja do 31. maja 1941. Država je izdala za te hiše nad 55 milijonov lir. V teh hišah je stanovanj za 1027 družin. Nadalje je bilo z vladnim prispevkom 7,2 milijona lir razširjenih 151 starih hiš, 405 hiš pa je bilo temeljito obnovljenih in je vlada v te namene izdala 23,1 milijona lir.

Nemški drž. tajnik Reinhardt je izjavil, da so dali davki v l. 1940. namesto proračunanih 25 milijard mark dejansko 27,2 milijarde mark. Nadalje je dejal, da je znašal dne 31. marca ves nemški državni dolg z vključitvijo davčnih bonov 90 milijard mark. Istočasno je znašal angleški državni dolg 148 milijard mark. Na glavo prebivalca torej odpade v Nemčiji od vsega državnega dolga 1000 mark, v Angliji pa 3150 mark.

Smrekovega in hrastovega čresla

kupi vsako množino po garantirani ceni din 80,— za 100 kg franko vagon ali usnjarna — J. Lavrič, Ljubljana — Sentvid pri Stični.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zvr.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štracoe, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.